

Список літератури

1. Бусол В., Кучерявенко О. з авт. Лептоспіроз // Ветеринарна медицина України. — №6 — 2002. — С. 6-9.
2. Дорохова, Н.Д. Лептоспіроз кошек / Сб. „Этика и профессиональное мастерство в работе ветеринарного врача». — Барнаул. — 2000. — С.57. 3. Дорохова, Н.Д., Моисеев, А.Н. Эпизоотологическое обследование на лептоспіроз кошек в г. Барнауле / Вестник АГАУ „Ветеринария. Наука на рубеже тысячелетия”. — №3. — Барнаул, 2001. — С.115-116. 4. Зон, Г.А., Яковенко, Т.Б., Шуршина, В.М. Аналіз епідеміологічного і эпизоотологічного моніторингу лептоспірозу в Сумській області за 20 років // Матеріали І-ї міжнародної наук.-практ. конф. з проблем дрібних тварин. — Одеса 2002. — С.151-153. 5. Малахов, Ю.А. Лептоспіроз животных. — М.: Агропромиздат, 1992. — 239с. 6. Рудь, О.І. Дослідження котів на лептоспіроз та їх гематологічні зміни при позитивній реакції // Науковий вісник НАУ. — 2002, В. — 55.—С. 246-249.

EPIZOOTOLOGICAL MONITORING OF LEPTOSPIROSIS AT CATS IN SUMY

Sidorenko E.Yu., Zon G.A.

Sumy National Agrarian University

The article represents data of the epizootological clinical serological studies of cats sick with leptospirosis. It describes the basic clinical forms of the disease: icteric and before-icteric. It determines the disease development dependency on the animal age, gender and on seasonal factors. It represents the main leptospirosis agents found at serological studies of blood sera of cats sick with leptospirosis in Sumy during the period since 2005 to 2008.

УДК 619:616.98:578.831.1-036.22

ЩЕПЛЕННЯ КАЧОК АСОЦІЙОВАНОЮ ВАКЦИНОЮ ПРОТИ ХВОРОБИ НЬЮКАСЛА І ПАСТЕРЕЛЬОЗУ

Сікачина В.І.

Дніпропетровська дослідна станція Національного наукового центру
«Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»

*Досліди провели на 20 качках, завезених із благополучного щодо значимих інфекцій птахогосподарства Степу України. Для експериментів використали вакцини серійні біофабричні — проти хвороби Ньюкасла «Вакцину інактивовану проти Ньютаслської хвороби птиці» (емульсинвакцина проти хвороби Ньюкасла курей); проти пастерельозу — інактивованій бактерін (емульсинвакцина проти пастерельозу всіх видів сільськогосподарської птиці); обидва препарати виробництва Дніпропетровської державної біофабрики. Перед щепленням встановили вихідні дані рівня антигемаглютининів проти ВХН в РЗГА та рівня антитіл до *R.myltiosida* в РНГА; аналогічні дослідження для вивчення антитілогенезу проводили на 7, 14, 21 і 28 день і потім кожен місяць після щеплень. Асоційована вакцина проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу була антигенно активною протягом п'яти місяців після щеплень.*

Виходячи з викладеного і враховуючи, що качки хворіють на хворобу Ньюкасла [1], було поставлено завдання — провести дослід зі щеплень качок асоційованою вакциною проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу.

Хвороба Ньюкасла (ХН) птиці залишається особливо небезпечною і завдає значних економічних збитків [2,3,4,5]. На сьогодні хвороба має значне поширення, причому зберігається стійка тенденція до збільшення кількості неблагополучних пунктів [6]. Деякі автори вважають, що останнім часом спостерігається ІV панзоотія ХН в усьому світі. Так, в 2005 році було зареєстровано 86 спалахів ХН в 14 країнах світу всіх континентів [3].

В Україні до січня 2006 року зберігалось благополуччя з хвороби Ньюкасла, однак в присадибному птахівництві реєструвалися поодинокі випадки [7]. В січні 2006 року було виявлено 2 спалахи ХН в громадському птахівництві, при цьому захворіло біля 60 тис., загинуло біля 20 тис., забито біля 41 тис. курей [3]. Останнім часом підвищується роль присадибних господарств, як постійного джерела і вогнищ ХН [6].

Небезпечною хворобою залишається пастерельоз. Враховуючи досвід ДДС з конструювання вакцини проти хвороби Ньюкасла та пастерельозу [8,9], виникає

необхідність планувати щорічну профілактику хвороб птиці з найменшими затратами; актуальним і перспективним є завдання з розробки асоційованої вакцини проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу для водоплавної птиці. Особливо актуальною є проблема одночасної імунізації проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу в зв'язку з розпорядженням ДДВМ України про 100% щеплення всієї сільськогосподарської птиці, яка залишається на зимівлю, проти ХН, а проти пастерельозу щеплення водоплавної птиці інструктивно обов'язкове (ж. «Вет.медицина України», 2006, квітень, листівка-вкладка). Інактивована вакцина проти хвороби Ньюкасла для курей в дозі 0,5 см³ виявилася антигенно активною для качок проти ХН протягом 5 місяців після щеплень [10].

Матеріали і методи. Мета дослідіу – Провести дослід зі щеплень качок асоційованою вакциною проти ХН і пастерельозу.

Птиця – 20 голів з племінного стада благополучного з інфекційних хвороб птахогосподарства Степу України.

Вакцини – серійні, біофабричні проти хвороби Ньюкасла та пастерельозу спільного виробництва ДДС ННЦ «ІЕКВМ» та Дніпропетровської державної біофабрики, (розробник Дніпропетровська дослідна станція). В лабораторних умовах станції приготували асоційовану вакцину з оптимальним співвідношенням антигенів, встановленому в попередніх дослідях на курях.

Схема дослідіу. Зразу після приготування експериментального зразка асоційованої вакцини качок розділили за принципом аналогів на дві групи – І група дослідна – птиця була щеплена асоційованою вакциною підшкірно в області середньої третини шиї в дозі 1,5 см³; ІІ група – контрольна, птиця не вакцинувалась.

Методика досліджень. Перед щепленням встановили вихідні дані титрів антигемаглютининів проти вірусу хвороби Ньюкасла в РЗГА та проти пастерельозу в РНГА (з антибільним еритроцитарним діагностиком, розробником якого є ДДС ННЦ «ІЕКВМ»). Визначали антибільогенез на 7, 14, 21 та 28 добу після вакцинації. Наступні дослідження проводили щомісячно.

Результати досліджень. Наводимо дані антибільогенезу проти ВХН після щеплень качок асоційованою інактивованою вакциною.

Спочатку в лабораторних умовах приготували експериментальний зразок асоційованої вакцини проти ХН і пастерельозу, для чого використали біофабричну «Вакцину інактивовану проти Ньюкаслської хвороби птиці» (с. 2. від 01.2008 року) та бактерін (емульсинвакцину для сільськогосподарської птиці, також с.2 від 01.2008 року). Препарат вводили качкам дослідної групи підшкірно в середню третину шиї в дозі 1,5 см³. Птицю контрольної групи не вакцинували. Результати напруженості післявакцинального імунітету у качок під дією компоненту асоційованої вакцини – антигену ВХН, представлені в таблиці 1; аналогічні дані у качок контрольної групи в таблиці 2.

Таблиця 1 – Динаміка титрів антигемаглютининів проти ВХН в сироватці крові качок дослідної групи.

Група	Строки досліджень, доби	Середній титр (M ± m), абсолютний показник	Середній титр (Log2), M ± m	< P >	Захист, %
Дані до імунізації		3,0±0,6	0,3±0,17	—	10
Перша, дослідна	7	10,0±1,0	3,0±0,25	<	70
	14	1331,2±410,9	9,0±0,67	<	90
	21	793,6±163,1	9,4±0,28	<	100
	28	361,6±62,9	8,2±0,33	<	100
Через 5 місяців		14,4±1,6	3,8±0,7	—	100

Таблиця 2 – Динаміка титрів антигемаглютининів проти ВХН в сироватці крові качок контрольної групи.

Група	Строки досліджень, доби	Середній титр (M \pm m), абсолютний показник	Середній титр (Log2), M \pm m	< P >	Захист %
Дані до імунізації		3,0 \pm 0,6	0,3 \pm 0,17	—	10
Друга, контроль	7	1,6 \pm 0,4	0,3 \pm 0,17	>	0
	14	6,2 \pm 1,7	2,0 \pm 0,25	>	10
	21	4,0 \pm 0,33	1,9 \pm 0,15	>	10
	28	3,0 \pm 0,42	1,5 \pm 0,21	>	0
Через 5 місяців		1,6 \pm 0,4	0,3 \pm 0,7	>	0

Так, вихідні дані склали 3,0 \pm 0,6; за таких умов імунний захист дорівнює 10%. На 14 добу він склав 90%, а на 21 та 28 – був сформований у 100% щеплених птиць. В контрольній групі показники антигілогенезу були низькими (0-10%). Оскільки у нещепленої птиці реєстрували низькі титри А, наведені дані свідчать про необхідність вакцинації качок проти ХН.

Динаміка титрів антитіл проти пастерельозу в сироватці крові представлена в таблиці 3.

Таблиця 3.

Група	Строки досліджень, доби	Середній титр (M \pm m), абсолютний показник	Середній титр (Log2), M \pm m	< P >	Захист, %
Дані до імунізації		9,2 \pm 1,1	3,1 \pm 0,15	—	90
Перша, дослідна	7	28,0 \pm 4,8	4,6 \pm 0,28	>	100
	14	272 \pm 87,9	7,5 \pm 0,41	<	100
	21	166,4 \pm 36,4	7,1 \pm 0,23	<	100
	28	185,6 \pm 44,9	7,21 \pm 0,35	<	100

Таблиця 4 – Динаміка титрів антитіл проти пастерельозу в сироватці крові качок контрольної групи.

Група	Строки досліджень, доби	Середній титр (M \pm m), абсолютний показник	Середній титр (Log2), M \pm m	< P >	Захист, %
Дані до імунізації		9,2 \pm 1,1	3,1 \pm 0,15	—	90
Друга, контроль	7	8,4 \pm 1,3	2,9 \pm 0,22	>	70
	14	7,6 \pm 0,9	2,8 \pm 0,20	>	70
	21	7,4 \pm 1,6	2,6 \pm 0,33	>	50
	28	6,8 \pm 1,3	2,5 \pm 0,33	>	60

Через 5 місяців після щеплень качки були не сприйнятливі до пастерельозу в 60% випадків (за результатом біопроб з референтним штамом № 1931).

Отже, качок необхідно ревакцинувати через 5 місяців асоційованою вакциною, не дивлячись на 100% захист проти ВХН.

Висновки 1. Інактивована асоційована вакцина проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу в дозі 1,5 см³ при підшкірному щепленні качок виявилась антигенно активною протягом п'яти місяців.

2. Качок необхідно ревакцинувати асоційованою вакциною проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу через 5 місяців після первинного щеплення цією ж вакциною незалежно від 100% імунного захисту проти ХН.

Список літератури

1. Безрукавая И.Ю., Завалий М. Н., Соляник Л.Б. Парамиксовирусная инфекция уток // ж. «Ветеринария» - М. - 1997, - №5, с.20. 2. Alexander D.Y. Newcastle disease and other paramyxoviridae infections // Rex. Sci. Tech. Off. Int. Epiz. - 2000, - Vol.19, №2. - P. 443 - 456. 3. Е.В.Усачев, М.Ю. Шелканов, И.Т.Федякина и др. Молекулярно-вирусологический мониторинг вируса болезни Ньюкасла (Paramyxoviridae Avulavirus) в популяциях диких птиц дельты Волги (данные 2001 г.) // Вопросы вирусологии. - 2006. - Т. 51, № 5. - с. 32-38. 4. Олександр Вержиховський, Юрій Колос, Валентина Титаренко, Віктор Стець. Епізоотичний стан птахівництва в Україні // Ветеринарна медицина України. - 2007. - № 6. - С. 8 - 11. 5. Б.Т.Стегній, Д.В.Музика. Науковий супровід актуальних проблем ветеринарного забезпечення птахівництва // Ветеринарна медицина України. - К. - 2008. - №10. - с.11 - 13. 6. Сікачина В.І. і інші. Щеплення бройлерів проти хвороби Ньюкасла вакцинами фірми «Intervet» (Нідерланди). // «Птахівництво». - Мат.ІІІ міжн. наук.-практ. конф. по птахівництву (17-21 вересня 2007 р., м. Судак). - В.60. - Харків. - 2007. - с.15-20. 7. Сікачина В.І. і інші. Розробка асоційованої емульсинвакцини проти Ньюкаслської хвороби та пастерельозу курей. // Темат.наук.збірник. - Харків. - 2004. - с.625-627. 8. Цімох П.П. і інші. Розробка і вдосконалення засобів специфічної профілактики пастерельозу птахів // Ветеринарна медицина України. - К. - 1987. № 8. - с.13. 9. Сікачина В.І., Плис В.М., Короленко Л.С. Щеплення гусей і качок емульсинвакциною проти хвороби Ньюкасла курей // «Ветеринарна медицина». - наук.збірник. - Харків. 2008. - с.441 - 443. 10. Б.Т.Стегній, Д.В.Музика, С.С.Драгут, О.М.Рула Забезпечення епізоотичного благополуччя птахівництва України. // Вісник аграрної науки. - К. - 2008. - с. 28 - 33.

VACCINATION OF DUCKS BY ASSOCIATED VACCINE AGAINS NEWCASTLE DISEASE AND PASTEURELLOSIS

Sikachna V.I.

Dnipropetrovsk Experimental station of the National Scientific Center «Institute of Experimental and Clinical veterinary medicine»

Experiments were conducted on 20 ducks, imported from safe concerning significant infections poultry farms from the steppe of Ukraine. For experiments there were used serial biofactory vaccines: against Newcastle disease — «Vaccine inactivated against poultry Newcastle disease» (emulsive vaccine against Newcastle disease of chickens); against Pasteurellosis — inactivated bacterin (emulsive vaccine against Pasteurellosis of all poultry species). Both preparations are produced by Dnipropetrovsk State Biofactory. Associated vaccine against Newcastle disease and Pasteurellosis was antigen-active for five months after vaccination.

УДК 619:616.98:579.873.21:577.21

МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ШТАМУ *Mycobacterium elephantis*, ІЗОЛЬОВАННОГО ВІД КОРОВИ, РЕАГУЮЧОЇ НА ТУБЕРКУЛІН У НЕБЛАГОПОЛУЧНОМУ ЩОДО ТУБЕРКУЛЬОЗУ ВРХ ГОСПОДАРСТВИ

Скрипник А.В., Зав городній А.І.

Національний науковий центр «Інститут експериментальної
і клінічної ветеринарної медицини», м. Харків

*У статті викладено результати культурально-морфологічних та молекулярно-генетичних досліджень штаму, який було ізольовано з лімфовузлів корови, що реагувала на туберкулін у неблагополучному щодо туберкульозу ВРХ господарстві, і який диференційовано за допомогою секвенування гіперваріабельного локусу 16S рибосомальної РНК як *Mycobacterium elephantis*. Показано необхідність застосування молекулярно-генетичних методів для видової диференціації атипичних мікобактерій, що зумовлюють сенсibiлізацію ВРХ до туберкуліну, і визначення природи параалергічних реакцій.*

Одним з головних заходів при оздоровленні неблагополучних щодо туберкульозу господарств є своєчасне виявлення і вилучення зі стада хворих тварин. Діагноз туберкульозу при цьому ґрунтується на результатах комплексних досліджень